

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Vliv typu kolimátoru na parametry scintilační kamery

Bakalářská práce

Autor : Veronika Štědrová
Vedoucí práce : RNDr. Olga Nováková, Csc

datum odevzdání : 15.5.2007

Abstract

Influence of collimator type to scintillation camera parameters

Bachelor work Influence of collimator type to scintillation camera is focused especially on experimental measurement and elaboration of results. In theoretical section I deal with a base principle of scintigraphy, describing of Gamma camera, single types of collimators, splitting of collimators according to a type of construction, and according to spatial resolution and sensitivity. In other sections there are examined exact methodology of measurements sensitivity of collimator and spatial resolution and results of measurements. The results are compared with specification given by producers and values published by other authors. In conclusion I recommend the essential type of collimator for nuclear medicine department.

Anotace

Štědrová, Veronika – Název bakalářské práce : Vliv typu kolimátoru na parametry scintilační kamery.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, České Budějovice, Jírovцова 24/1347

Vedoucí práce: RNDr. Olga Nováková Csc.

České Budějovice: JCU ZSF, 2007, 45 stran

Bakalářská práce *Vliv typu kolimátoru na parametry scintilační kamery* je zaměřena zejména na experimentální měření a zpracování výsledků. V teoretické části se zabývám základním principem scintigrafie, popisem gamakamery, jednotlivými typy kolimátorů, rozdělení kolimátorů podle typu konstrukce a podle polohového rozlišení a citlivosti. V práci je uvedena přesná metodika měření citlivosti a polohového rozlišení kolimátorů a naměřené výsledky. Výsledky jsou porovnány s údaji výrobce a hodnotami uvedenými v odborné literatuře. V závěru jsem uvedla doporučení pro základní typ kolimátorů, kterým by mělo být pracoviště nukleární medicíny vybaveno.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním mé bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 15.5. 2007

Veronika Štědrová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat RNDr. Olze Novákové, Csc. za odbornou pomoc a vedení mé práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Daniele Kotalové za odbornou pomoc při realizaci měření, za čas který mi věnovala a cenné odborné rady, které mi poskytla. Také bych ráda poděkovala Ing. Jiřímu Trnkovi za vytvoření počítačového programu potřebnému ke zpracování mých výsledků.

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. SOUČASNÝ STAV	9
2.1 Princip Scintigrafie	9
2.2 Scintilační kamera	11
2.3 Kolimátory	13
2.3.1 <i>Kolimátory s paralelními otvory</i>	13
2.3.2 <i>Kolimátory s jinak geometricky uspořádanými otvory</i>	15
2.3.3 <i>Rozdělení nízkoenergetických kolimátorů</i>	17
2.4 Parametry kolimátorů	19
2.4.1 <i>Prostorová (polohová) rozlišovací schopnost</i>	19
2.4.2 <i>Citlivost kolimátoru</i>	21
2.4.3 <i>Vztah mezi citlivostí a polohovou (prostorovou) rozlišovací schopností</i>	21
3. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA	22
3.1 Cíl práce	22
3.2 Hypotéza	22
4. METODIKA MĚŘENÍ	23
4.1 Citlivost kolimátoru	23
4.2 Polohová rozlišovací schopnost	24
5. VÝSLEDK MEŘENÍ	27
5.1 Citlivost	27
5.1.1 Stanovení vlivu akvizičních podmínek na citlivost	27
5.1.1.1 <i>Vliv velikosti misky</i>	27
5.1.1.2 <i>Vliv vzdálenosti</i>	28
5.1.1.3 <i>Vliv velikosti matice</i>	28
5.1.1.4 <i>Vliv aktivity</i>	29
5.1.1.5 <i>Vliv velikosti nastaveného energetického okna</i>	29
5.1.2 Měření citlivost kamer	30
5.1.2.1 <i>Citlivost – Infinia – kolimátor LEHR</i>	30

5.1.2.2	<i>Citlivost – Infinia Hawkeye – kolimátor LEHR</i>	30
5.1.2.3	<i>Citlivost - Infinia Hawkeye – kolimátor LEGP</i>	30
5.1.2.4	<i>Citlivost - Infinia Hawkeye – kolimátor MEGP</i>	31
5.1.2.5	<i>Citlivost – MB 9200 – kolimátor LEHR</i>	31
5.1.2.6	<i>Citlivost – MB 9200 – kolimátor LEGP</i>	31
5.2	Polohová rozlišovací schopnost	33
5.2.1	<i>Kamera MB 9200</i>	33
5.2.2	<i>Kamera Infinia</i>	34
5.2.3	<i>Kamera Infinia Hawkeye</i>	34
5.3	Klinické ověření výsledků	39
6.	DISKUSE	40
7.	ZÁVĚR	41
8.	SEZNAM LITERATURY	42
9.	KLÍČOVÁ SLOVA	43
10.	ZKRATKY	44
11.	SEZNAM PŘÍLOH	45

1. ÚVOD

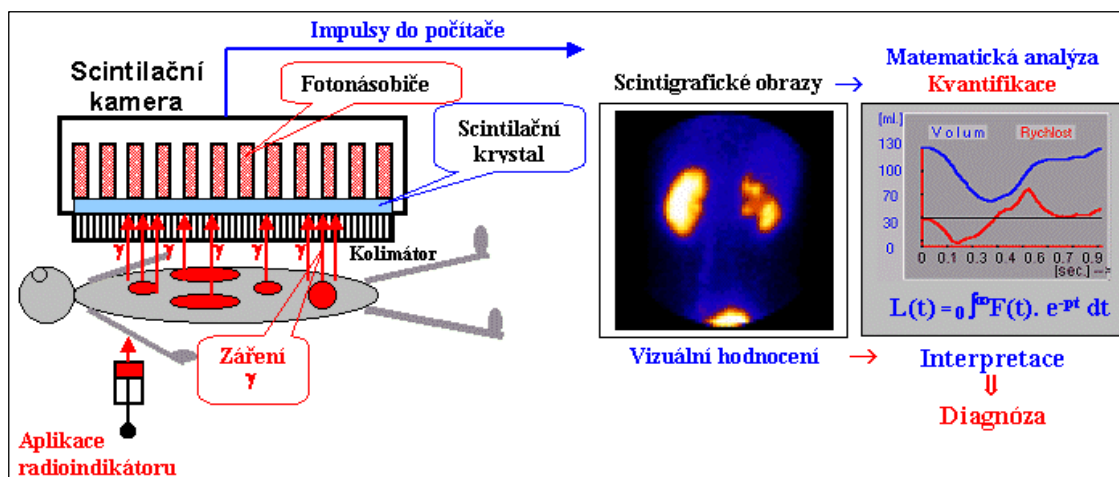
Scintigrafické vyšetřování v nukleární medicíně dává informace o distribuci radiofarmak v těle pacienta a časových změnách této distribuce. Cílem vyšetření je zobrazení léze s objemovou aktivitou radionuklidu odlišnou od objemové aktivity okolí. Informace o zobrazovaném objektu jsou ovlivněny vlastnostmi záření gama, charakteristikami radiofarmaka, vlastnostmi prostředí, kterým záření prochází z objektu do zobrazovacího přístroje, fyzikálními a technickými parametry přístroje a zpracování obrazu. K tomu, abychom docílili kvalitního zobrazení požadovaného objektu jsou zapotřebí správně zvolené parametry zobrazovacího přístroje, mezi ně patří i volba typu kolimátoru.

Cílem této práce je stanovení optimálního typu kolimátoru podle typu vyšetření a použitého radiofarmaka. Optimální typ kolimátoru byl stanoven na základě měření citlivosti a polohové rozlišovací schopnosti kolimátorů používaných na gama kamerách v Ústavu nukleární medicíny VFN 1.LF UK. Dalšími parametry, které jsou v této práci měřeny a je porovnán jejich vztah k citlivosti kolimátoru, jsou volba matrice, volba velikosti energetického okna, vzdálenost snímaného cíle od detektoru, doba snímání a velikost aktivity. Všechna měření byla provedena s radionuklidem ^{99m}Tc .

2. SOUČASNÝ STAV

2.1 PRINCIP SCINTIGRAFIE

Scintigrafie je jednou z hlavních metod nukleární medicíny (obr 1). Jejím účelem je zobrazit distribuci radiofarmaka v organismu. Principem je aplikace a následné snímání vhodné chemické látky s navázaným radionuklidem, které dohromady tvoří radiofarmakum. Radiofarmakum se po vstupu do organismu distribuuje podle farmakokinetiky daného radiofarmaka. Existuje řada radiofarmak pro zobrazení funkce různých orgánů a tkání, např.: ledvin, skeletu, myokardu, jater, nádorové nebo zánětlivé tkáně. Míra lokální akumulace radiofarmaka v daném orgánu nebo tkáni závisí na intenzitě metabolických a funkčních dějů. Indikátorem případné poruchy funkce nebo léze, kterou můžeme dále lokalizovat a kvantifikovat, je akumulace radiofarmaka ve vyšetřovaném orgánu nebo tkáni.⁽⁵⁾

Obr 1: princip scintigrafie /4/

Pro zobrazení se preferují radionuklidy emitující záření gama v rozmezí 80 – 511 keV. Tato energie záření gama je dostatečná k tomu, aby záření v dostatečném množství proniklo tělem pacienta i z hluboce uložených orgánů a zároveň bylo snadno detekováno pomocí scintilačních krystalů. Ve vyšetřovaném objektu jsou ložiska o

zvýšené koncentraci radiofarmaka. Z každého místa se izotropně emituje záření gama, které proniká ven z vyšetřovaného objektu. Pro vznik obrazu je nutné provést kolimaci záření. Kolimace dosahujeme olověnou deskou umístěnou před detektorem. Tato olověná deska – kolimátor má mnoho drobných otvorů. Kolimátorem projdou pouze ty fotony gama, které se pohybují téměř ve směru osy otvorů. Ostatní fotony, které nejdou ve směru osy, jsou pohlceny olověnými přepážkami mezi otvory – septy. Kolimátor tak vytváří projekci distribuce radiofarmaka do roviny scintilačního detektoru. Scintilačním detektorem je velkoplošný tenký krystal NaI (Tl). Každý foton gama záření, který projde kolimátorem, vyvolá v krystalu scintilační záblesk. Scintilace v krystalu jsou snímány soustavou fotonásobičů, které převádějí scintilace na elektrické impulzy, které můžeme dále zpracovávat v elektrických obvodech.

Základním druhem snímání distribuce radiofarmaka je **scintigrafie statická** – jeden či několik scintigrafických obrazů dané oblasti. Dalším typem zobrazení je **dynamická scintigrafie**. Dynamickou scintigrafii provádíme tehdy, chceme-li sledovat děj měnící se v závislosti na čase. Je to série snímků vyšetřované oblasti v časových intervalech. U dynamické scintigrafie lze při hodnocení studie vytvářet křivky závislosti aktivity na čase a matematickou analýzou stanovovat kvantitativní parametry funkce jednotlivých tkání. **Scintigrafie tomografická** je prostorové trojrozměrné zobrazení požadované oblasti. Tato metoda se označuje jako **SPECT** (Single Photon Emission Computed Tomography) jednofotonová emisní počítačová tomografie. Je to série planárních snímků, kdy detektor kamery rotuje kolem pacienta. Z jednotlivých planárních snímků se počítačovou rekonstrukcí vytvoří tomografické obrazy.⁽²⁾

2.2 SCINTILAČNÍ KAMERA

Scintilační kamera se skládá z gantry jehož součástí jsou detektory (jeden či více), vyhodnocovací aparatura a ovládací konzole. Dále je součástí kamery zobrazovací systém a vyšetřovací lůžko. Součástí detektoru je kolimátor, scintilační krystal, světlovod, soustava fotonásobičů. Všechny tyto součásti detektoru, kromě kolimátoru, jsou stíněny olověným pouzdem.

Obr 2.: Scintigrafická kamera Infinia Hawkey firmy GE

Kolimátory jsou olověné desky s mnoha malými otvory. Slouží k vymezení směru fotonů, dopadajících na scintilační krystal. Fotony, které neprocházejí ve směru osy otvorů kolimátoru jsou pohlceny v olověných přepážkách (septech) mezi otvory. Kolimátory jsou výměnné a na jejich vlastnostech závisí kvalita obrazu.⁽⁵⁾

Scintilační kamera je vybavena velkoplošným **scintilačním krystalem**. Pro scintilační gama kamery se jako scintilačních krystalů používá výlučně NaI(Tl) především díky jeho vlastnostem a zvládnutí výroby i ve velkých rozměrech. Dříve se pro gama kamery vyráběly scintilační krystaly s kruhovým průměrem až 50 cm. Dnes se převážně vyrábějí detektory obdélníkového tvaru o velikosti až 45 x 60 cm.

Rozměrově menší krystaly se používají ke speciálním účelům např. pro SPECT mozku nebo SPECT myokardu. Tloušťka krystalu se ve většině případů volí 3/8" tedy 9,5 mm (1" = 25 mm). Jako reflexní materiál se používá TiO₂. Krystal je hermeticky uzavřen v tenkém hliníkovém pouzdře, aby se zabránilo přístupu světla a vlhkosti.

Na krystal naléhá nebo je pomocí světlovodu připojena soustava **fotonásobičů**. Světelné fotony jsou ve fotonásobiči konvertovány na elektrický signál. Počet fotonásobičů je pro jeden detektor mezi 30 – 100, běžný počet je kolem 55 - 60. Typická velikost čela fotonásobiče je 5,1 – 7,6 cm (2" – 3"). Tvar fotonásobiče může být kruhový, hexagonální i čtvercový. Nejvýhodnější tvar fotonásobiče z hlediska maximálního pokrytí scintilačního detektoru je hexagonální, případně čtvercový. Vzhledem k citlivosti fotonásobiče na zemské magnetické pole jsou fotonásobiče pokryty tenkou mumetalovou kovovou fólií. Pokud by kovovou fólii neměli, mohl by se při rotaci detektoru měnit zisk fotonásobiče. Někteří výrobci vkládají mezi fotonásobič a scintilační krystal světlovodič, většina výrobců pokládá fotonásobiče přímo na plochu detektoru. K zajištění dobrého optického kontaktu mezi krystalem a fotonásobičem se používají silikonové gely. Pro správnou funkci kamery je důležité, aby všechny fotonásobiče měli pokud možno shodné technické parametry. Ve většině moderních kamer je elektronika (předzesilovač, analyzátor, automatická kontrola zisku, AD převodník) přímo u jednotlivých fotonásobičů. Tímto způsobem se minimalizuje zkreslení signálu, které by mohlo být způsobeno dlouhým kabelovým vedením mezi detektorem a akviziční konzolí. ^(1,4)

2.3 KOLIMÁTORY

Primárním "optickým členem" scintilační kamery, kterým prochází jako první záření γ , je kolimátor. Kolimátory u scintilačních kamer jsou výměnné - existuje několik typů kolimátorů s jednoznačně definovanými vlastnostmi (tabulka 1. a 2.). Na vlastnostech kolimátoru proto do značné míry závisí konečná kvalita scintigrafického obrazu.⁽⁴⁾

Rozeznáváme kolimátory s paralelními otvory a kolimátory s jinak geometricky uspořádanými otvory (pro některé speciální typy vyšetření). Paralelní kolimátory rozdělujeme podle energie na kolimátory pro nízké, střední a vysoké energie. Nízkoenergetické paralelní kolimátory mohou být ještě rozlišeny podle jejich citlivosti a polohového rozlišení. U ostatních kolimátorů toto rozdělení nemá smysl neboť u nich nemůžeme dosáhnout ani dobrého polohového rozlišení, ani vysoké citlivosti.⁽⁴⁾

2.3.1 Kolimátory s paralelními otvory: patří mezi nejpoužívanější typy

- *Kolimátory pro nízké energie (LE - Low Energy)* (obr.3) - nejčastěji používané pro 140 keV ^{99m}Tc , jsou poměrně subtilní konstrukce s velkým počtem drobných otvorů (cca 30000), mezi nimiž jsou poměrně tenké přepážky (cca 0,2 - 0,5 mm).⁽⁴⁾

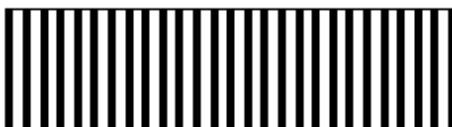
Obr. 3: Kolimátor pro nízké energie /4/

- *Kolimátory pro střední energie (Medium Energy)* (obr.4) - mají poměrně robustní konstrukci s tloušťkou přepážek mezi otvory cca 2-3mm. Používají se například pro ^{111}In (171 a 245 keV).⁽⁴⁾

Obr. 4: Kolimátor pro střední energie /4/

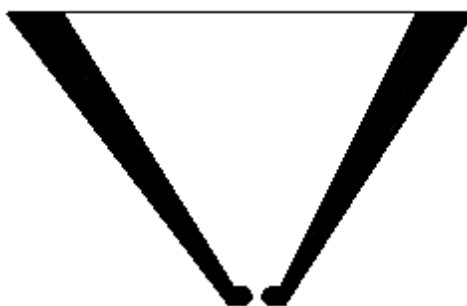
- *Kolimátory pro vysoké energie (HE - High Energy)* (obr.5) - musejí mít robustní konstrukci s dostatečně tlustými přepážkami mezi otvory, aby byla zabezpečena dostatečná absorpce záření γ přicházejícího z šikmých směrů a nedocházelo tak k prozařování přepážkami. Tyto kolimátory používáme například pro ^{131}I (364 keV).⁽⁴⁾

Obr. 5: Kolimátor pro vysoké energie /4/

2.3.2 Kolimátory s jinak geometricky uspořádanými otvory :

- **Kolimátor typu Pinhole** (obr.6) - je nejjednodušším druhem kolimátoru, protože má pouze jeden otvor, jehož průměr můžeme měnit. Jeho detekční účinnost je obecně velmi malá. Zvláštností je, že velikost obrazu velmi silně závisí na vzdálenosti zobrazovaného objektu od otvoru kolimátoru pinhole. Pokud je vzdálenost zobrazovaného předmětu od otvoru menší než vzdálenost otvoru od krystalu kamery, poskytuje pinhole zvětšený a převrácený obraz. Tento kolimátor se využívá při zobrazování štítné žlázy a kloubních spojení u dospělých i dětí.⁽⁴⁾

Obr. 6: Kolimátor pinhole /4/

- **Kolimátory konvergentní a divergentní** - jsou kolimátory se sbíhajícími nebo rozbíhajícími se otvory směřujícími do určitého bodu - *ohniska*. Tyto kolimátory poskytují zvětšený nebo zmenšený obraz.⁽⁴⁾

- **Divergentní kolimátory** (obr.7) - se používaly ke zmenšení obrazu v době, kdy gama kamery měly ještě malé zorné pole (kolem 25cm), takže velké orgány např. plíce se do zorného pole nevešly.⁽⁴⁾

Obr. 7: Kolimátor divergentní /4/

◦ **Konvergentní kolimátory** (obr. 8) – se používaly pro zobrazování malých orgánů jako je srdce, aby bylo lépe využito velké zorné pole kamery. Nevýhodou těchto kolimátorů je závislost měřítka zobrazení na vzdálenosti od čela kolimátoru. Technická zdokonalení scintilačních kamer vedoucí ke zvětšení zorného pole a zlepšení vnitřního rozlišení soustavy krystal+fotonásobiče odsunuly tyto druhy kolimátorů do historie.⁽⁴⁾

Obr. 8: Kolimátor konvergentní /4/

• **Kolimátory Fan Beam** – mají otvory konvergentní jen v jednom směru, zatímco v druhém směru jsou otvory paralelní - ohnisko je přímka (resp. úsečka). Tyto kolimátory se občas využívají u SPECT zobrazení mozku a myokardu. Jejich výhodou je, že mají relativně vysokou citlivost a zároveň dobré rozlišení i ve větších vzdálenostech od těla; právě u scintigrafie myokardu a mozku nemůžeme vzhledem k tvaru těla pacienta přiblížit detektor kamery dostatečně blízko.⁽⁴⁾

NÁZEV	PRŮMĚR OTVORŮ (mm)	TLOUŠŤKA SEPT (mm)	POČET OTVORŮ	DĚLKA OTVORŮ (mm)
LEGP	1,9	0,2	56560	35
LEHR	1,5	0,2	86300	35
MEGP	3,0	1,05	15210	58

tabulka 1: Parametry kolimátorů pro kameru Infinia (GE Medical)

NÁZEV	PRŮMĚR OTVORŮ (mm)	TLOUŠŤKA SEPT (mm)	DĚLKA OTVORŮ (mm)
LEGP	1,9	0,2	35
LEHR	1,5	0,16	35

tabulka 2: Parametry kolimátorů pro kameru MB 9200 (Mediso)

2.3.3 Rozdělení nízkoenergetických kolimátorů podle polohového rozlišení a citlivosti:

- **Kolimátory s vysokou citlivostí (HS - High Sensitivity)** - mají krátké a poněkud větší průměry otvorů (samozřejmě tenké přepážky), aby kolimátorem procházelo co nejvíce záření γ z většího prostorového úhlu pro každý otvor. Za tuto zvýšenou citlivost se však "platí" poněkud zhoršenou polohovou rozlišovací schopností zobrazení, která se navíc poměrně rychle zhoršuje se vzdáleností od čela kolimátoru. Kolimátory HS se nyní používají poměrně zřídka.⁽⁴⁾
- **Kolimátory s vysokým rozlišením (HR - High Resolution)** - mají delší a drobnější otvory (cca 1-2mm) s tenkými přepážkami (cca 0,2-0,4mm), takže každý otvor snímá záření z poměrně malého prostorového úhlu. Vyšší polohové rozlišení vede k poněkud nižší citlivosti (ve srovnání s kolimátory HS).⁽⁴⁾

- ***Kolimátory s ultra-vysokým rozlišením (UHR - Ultra High Resolution)*** - mají dlouhé a velmi drobné otvory (cca 1mm), při dostatečně tenkých přepážkách (cca 0,1-0,2mm), což zaručuje velmi vysokou polohovou rozlišovací schopnost, která se navíc jen pomaleji zhoršuje se vzdáleností od čela kolimátoru. Dosahuje se toho však bohužel za cenu výrazně snížené citlivosti (detekční účinnosti) - asi 4-krát, což činí tento kolimátor jen velmi omezeně použitelný. ⁽⁴⁾

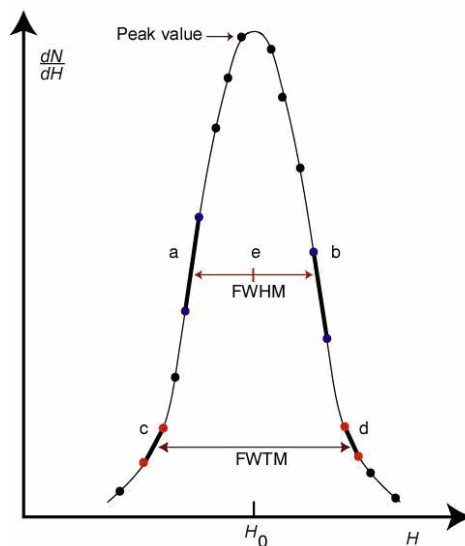
- ***Kolimátory s vhodným kompromisem mezi rozlišením a citlivostí se označují jako LEAP -Low Energy All Purpose***, jejich výhodou je jejich univerzálnost.

2.4 PARAMETRY KOLIMÁTORŮ

Mezi parametry důležité z hlediska použitého typu kolimátoru patří především citlivost a polohová rozlišovací schopnost (= prostorová rozlišovací schopnost).

2.4.1 Polohová (prostorová) rozlišovací schopnost

Polohovou rozlišovací schopností se rozumí šířka profilu bodového nebo čárového zdroje v polovině maximální výšky a označujeme ji jako FWHM (z angl. full width at half maximum). Čím je zobrazovací systém kvalitnější, tím je profil bodového nebo čárového zdroje vyšší, užší a štíhlejší, tj, bližší skutečnému profilu zobrazovaného objektu. Dva bodové resp.čárové zdroje od sebe zobrazovací systém rozliší jako diskrétní body nebo čáry, jestliže jsou od sebe vzdáleny o FWHM (obr.9). Nevýhodou FWHM je, že nerespektuje tvar celého profilu – různé profily bodového nebo čárového zdroje mohou mít stejnou hodnotu FWHM. Proto se někdy navíc udává šířka profilu také v desetíně maximální výšky – FWTM (z angl. full width at tenth maximum).⁽²⁾

Obr. 9: Polohová rozlišovací schopnost /3/

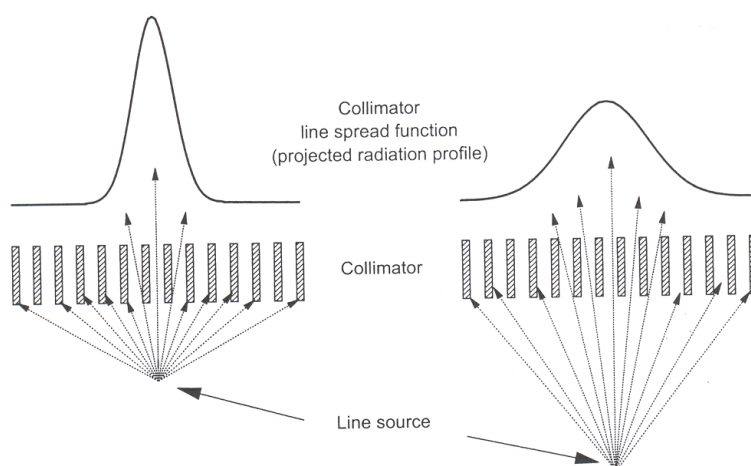
Polohová rozlišovací schopnost kamery je dána dvěma složkami - rozlišovací schopností kolimátoru a vnitřním rozlišením detektoru kamery. Polohová rozlišovací

schopnost kolimátoru závisí na průměru otvorů, šířce přepážek, výšce kolimátoru a závisí na vzdálenosti zobrazovaného objektu od kolimátoru. Dále se zde uplatňuje rozptyl záření γ na septech kolimátoru a prozařování záření γ septy kolimátoru.⁽⁴⁾

Vnitřní polohové rozlišení se zhoršuje s nižší energií, protože fotony o menší energii vytvoří méně světelných fotonů na jednu scintilaci a menší počet světelných fotonů způsobuje větší fluktuaci v jejich distribuci. Vnitřní polohové rozlišení také závisí na tloušťce krystalu. Při větší tloušťce krystalu dochází k většímu počtu rozptylů scintilačních fotonů než dosáhnou fotonásobičů a je větší pravděpodobnost detekce vícenásobného Comptonova rozptylu.

Dalším faktorem, který ovlivňuje vnitřní polohové rozlišení je velikost a počet fotonásobičů. Použitím fotonásobičů s menším průměrem se vnitřní polohové rozlišení zlepšuje, stejně tak i s větším počtem fotonásobičů. Pro ^{99m}Tc se vnitřní polohové rozlišení (FWHM) pohybuje v rozmezí 2,9 – 4,5 mm. Lepší polohové rozlišení než 3 mm není možné dosáhnout díky omezení světelného výtěžku NaI(Tl). V praxi se na polohové rozlišovací schopnosti nejvíce podílí polohové rozlišení kolimátoru.

Rozlišovací schopnost kolimátoru je velmi ovlivněna vzdáleností zdroje od kolimátoru. Se zvětšující se vzdáleností zdroje od kolimátoru se zhoršuje rozlišovací schopnost kolimátoru, zvětšuje se šířka profilu odezvy čárového nebo bodového zdroje. Proto je nezbytně nutné, aby při vyšetření pacienta byly detektory kamery co nejbližší k pacientovi.⁽³⁾

Obr.10: Vliv vzdálenosti zdroje od kolimátoru na rozlišení kolimátoru /3/

Celková polohová rozlišovací schopnost systému R_{sys} je dána: ⁽⁴⁾

$$R_{sys} = \sqrt{R_{vnit}^2 + R_{kol}^2}$$

Kde R_{vnit} je vnitřní polohová rozlišovací schopnost detektoru a R_{kol} je polohová rozlišovací schopnost kolimátoru. V praxi se polohová rozlišovací schopnost systému nepočítá dle výše uvedeného vztahu, ale stanovuje se měřením. Metodika měření polohové rozlišovací schopnosti, která je uvedena v následující kapitole je uvedena podle doporučení SÚJB (Státní úřad pro jadernou bezpečnost).⁽⁴⁾

2.4.2 Citlivost kolimátoru

Citlivost je definována jako četnost impulzů měřená s plošným zdrojem fotonového záření o průměru 10 cm vztažená na jednotkovou aktivitu zdroje ($\text{imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$). Nejčastěji se citlivost udává pro $^{99\text{m}}\text{Tc}$. Citlivost dané kombinace kolimátoru a detektoru je stejná při planárním i SPECT zobrazování. ⁽²⁾

2.4.3 Vztah mezi citlivostí a polohovou (prostorovou) rozlišovací schopností

Mezi citlivostí detektoru k a jeho celkovým polohovým rozlišením r_c platí přibližný vztah $k \sim r_c^{-2}$ (obě veličiny jsou měřeny s $^{99\text{m}}\text{Tc}$, pronikání fotonů 140 keV přepážkami mezi otvory kolimátoru se předpokládá velmi malé). Uvedený vztah se dá vyjádřit slovy tak, že čím je lepší polohové rozlišení zobrazovacího systému, tj. čím je menší FWHM, tím je menší jeho citlivost. Důsledkem menší citlivosti přístroje jsou nižší hustoty impulzů v obraze a vyšší statistický šum. ⁽²⁾

3. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZA

3.1 Cíl práce

Cílem této práce je stanovit hlavní parametry různých typů kolimátoru u scintilačních kamer umístěných v Ústavu nukleární medicíny 1.LF UK a VFN. Na základě experimentálních výsledků zhodnotit vliv podmínek měření a vhodnost kolimátorů pro vybraná vyšetření.

3.2 Hypotéza

Pro různá vyšetření s ^{99m}Tc je nejvhodnější kolimátor s vysokým polohovým rozlišením (typ LEHR).

4. METODIKA MĚŘENÍ

4.1 Citlivost kolimátoru

Metodika měření dle doporučení SÚJB:

- Petriho miska o průměru nejméně 10 cm se naplní roztokem ^{99m}Tc , jehož aktivita byla předtím pečlivě změřena v měřiči aktivity (studnová ionizační komora); tloušťka kapaliny v misce nesmí převýšit 3 mm.
- Miska se umístí v centru zorného pole detektoru ve vzdálenosti 10 cm od čela kolimátoru. Měřená četnost impulzů nesmí převýšit $2 \cdot 10^4 \text{ imp} \cdot \text{s}^{-1}$; statistická chyba měřeného počtu impulzů musí být menší než 1%.
- Citlivost se vypočte dělením změřené četnosti impulzů (korigované na pozadí) aktivitou roztoku.⁽⁶⁾

Při měření citlivosti jsme postupovali podle metodiky měření uvedené v doporučení SÚJB (viz výše). Aktivitu roztoku jsem změřila na měřiči aktivity Bqmetr 3. Tento měřič aktivity je ročně kontrolován ČMI (Český Meteorologický Institut), tím je zajištěna přesnost měření aktivity $\pm 10\%$. Po aplikaci roztoku do misky, byl změřen zbytek stříkačky opět v měřiči aktivity a naměřená hodnota odečtena od původní hodnoty. Od naměřené hodnoty aktivity bylo odečteno pozadí. Všechny hodnoty jsme změřili 4x a z naměřených hodnot byl vypočítán aritmetický průměr podle vztahu:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

kde x_i jsou naměřené hodnoty.

Při vyhodnocení citlivosti byla naměřená aktivita přepočtena k času měření citlivosti na kameře podle přeměnového zákona:

$$A = A_0 e^{-\frac{\ln 2}{T_{1/2}}(t_2 - t_1)}$$

kde A je aktivita v čase t_2 , A_0 je aktivita v čase t_1 ,

$T_{1/2}$ je poločas přeměny ^{99m}Tc (6,02 hodin).

4.2 Polohová rozlišovací schopnost

Metodika měření dle doporučení SÚJB:

- Trubička o vnitřním průměru 1 mm nebo menším (nejlépe 0,5 mm) a délce nejméně 20 cm (nejlépe skleněná pipeta) se naplní roztokem obsahujícím zvolený radionuklid (měrná aktivita kolem $700 \text{ MBq}\cdot\text{ml}^{-1}$) a umístí se ve vzdálenosti 10 cm od čela použitého kolimátoru v rovině kolmé k ose detektoru.
- Zhotoví se obraz čárového zdroje v matici, při níž je velikost pixelu menší nebo rovna $0,1 \text{ FWHM}$ (volí se nejjemnější matice, jež je k dispozici); v pixelu ve středu obrazu musí být alespoň 10.000 impulzů.
- Kolmo k čárovému zdroji se obrazem vede profil o šířce 3 pixelů a vyhodnotí se jeho pološířka FWHM v mm.
- Tentýž postup se použije po přemístění čárového zdroje do jiných míst zorného pole.⁽⁶⁾

Pro měření polohové rozlišovací schopnosti jsme použili dvě skleněné pipety, každá o vnitřním průměru 1mm. Pipety byly umístěny na papírovou destičku tak, aby vzdálenost mezi nimi byla přesně 10 cm. Toto uspořádání slouží ke kontrole převodního faktoru velikosti pixelu na mm. Pipety byly naplněny roztokem o objemové aktivitě cca 700 MBq/ml . Při akvizici na kamerách byly pipety umístěny ve vzdálenosti 10 cm od kolimátoru, velikost matice byla volena 1024×1024 (nejjemnější dostupná matice). Polohovou rozlišovací schopnost jsme měřili pro osu x a pro osu y. Stanovení polohové rozlišovací schopnosti (FWHM , FWTM) jsme provedli pomocí programu, který byl napsán v Matlabu radiologickým fyzikem pracoviště (Ing. Jiří Trnka). Šířku zvoleného profilu jsme volili jeden pixel. Dále bylo v programu třeba volit počet bodů, kterými se naměřený profil fituje Gaussovou funkcí. Tento počet bodů byl měněn tak, aby vždy fitovaný profil odpovídal co nejlépe naměřenému profilu.

Pro každý kolimátor a každou osu jsme zvolili vždy 3 místa pro vyhodnocení profilu. Výsledná hodnota polohové rozlišovací schopnosti je tedy vypočtena jako aritmetický průměr ze 6 hodnot (3 profily pro 2 pipety) dle vztahu:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

Dále jsem vypočetla výběrovou směrodatnou odchylku dle vztahu:

$$SD = \sqrt{\frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}$$

Citlivost a polohová rozlišovací schopnost byla stanovena pro následující kolimátory: LEHR, LEGP, MEGP (kamera Infinia a Infinia/Hawkeye firmy GE Medical) a LEHR, LEGP (kamera MB 9200 firmy Mediso).

NÁZEV	NOMINÁLNÍ ENERGIE (keV)	PRŮNIK PŘEPÁŽKAMI PŘI NOMINÁLNÍ ENERGII	SYSTÉMOVÉ ROZLIŠENÍ V 10 cm (FWHM mm)	SYSTÉMOVÁ CITLIVOST (imp/s/MBq), okno 20%
LEGP	140	1,10 %	8,9	120 (^{99m}Tc)
LEHR	140	1,00 %	7,4	68 (^{99m}Tc)
MEGP	300	1,90 %	11,6	90 (^{67}Ga)

tabulka 3: Parametry kolimátorů pro kameru MB 9200 (Mediso) dle údajů výrobce

NÁZEV	NOMINÁLNÍ ENERGIE (keV)	PRŮNIK PŘEPÁŽKAMI PŘI NOMINÁLNÍ ENERGII	SYSTÉMOVÉ ROZLIŠENÍ V 10 cm (FWHM mm)	SYSTÉMOVÁ CITLIVOST (imp/sec/MBq), okno ±10%
LEGP	140	0,8 % (^{99m}Tc)	9,0	121
LEHR	140	0,3 % (^{99m}Tc)	7,4	72
MEGP	300	2,0 % (^{67}Ga)	9,4	65

tabulka 4: Parametry kolimátorů pro kameru Infinia (GE Medical) dle údajů výrobce

5. VÝSLEDKY MĚŘENÍ

5.1 Citlivost

5.1.1 Stanovení vlivu akvizičních pomínek na citlivost

Před stanovením citlivosti pro jednotlivé kolimátory jsem si ověřila závislost citlivosti na jednotlivých akvizičních parametrech.

5.1.1.1 Vliv velikosti misky

Pro měření byly použity 3 velikosti misek – průměr 8,8 cm, 9,6 cm, 14,2 cm. Všechny misky byly vyrobeny ze stejného materiálu – skla. Při měření bylo postupováno dle výše uvedené metodiky měření.

Výsledky:

1. miska

M1 - průměr – 14,2 cm

detektor 1 - $C = 79,3 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (101,7%)

detektor 2 - $C = 78,3 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100,4%)

2. miska

M2 – průměr – 9,6 cm

detektor 1 - $C = 78,0 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100%)

detektor 2 - $C = 77,4 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (99,2%)

3. miska

M3 – průměr – 8,8 cm

detektor 1 - $C = 78,2 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100,2%)

detektor 2 - $C = 77,3 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (99,1%)

V závorce je uvedena relativní změna citlivosti, miska č. 2 je 100%. Z naměřených hodnot vyplývá, že při rozměrech misky 8,8 – 14,2 cm se naměřená

citlivost liší maximálně o 2,6%. Pro další měření bude použita miska č.2, jejíž rozměr se blíží doporučení SÚJB.

5.1.1.2 Vliv vzdálenosti

Miska č.2 (M2) byla měřena ve třech různých vzdálenostech od kolimátoru – přímo na kolimátoru, ve vzdálenosti 8,4 cm a 10,8 cm. Vzdálenost byla zajištěna materiálem, jehož hustota je blízká vzduchu (polystyren). Měření citlivosti bylo provedeno pro jeden typ kamery a jeden detektor.

Výsledky:

1. vzdálenost – přímo na kolimátoru – $C = 77,4 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100,2%)
2. vzdálenost – 8,4 cm – $C = 77,2 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100%)
3. vzdálenost – 10,8 cm – $C = 76,8 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (99,4%)

Při porovnání výsledků jsem došla k závěru, že v rozmezí vzdáleností 0 cm - 10,8 cm od kolimátoru se naměřená citlivost liší max. o 0,5%. Pro jednodušší manipulaci, nastavení a reprodukovatelnost bude citlivost při dalších měřeních měřena přímo na kolimátoru.

5.1.1.3 Vliv velikosti matice

Pro stanovení vlivu velikosti akviziční matice na citlivost kolimátoru jsem použila tři různé matice: 128 x 128, 256 x 265, 512 x 512. Citlivost byla stanovena pomocí misky č.2, pro jeden detektor kamery (D2, GE Inifnia).

Výsledek:

- Matice 128x128 – $C = 75,3 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (99,9%)
Matice 256x256 – $C = 75,4 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100%)
Matice 512x512 – $C = 75,3 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (99,9%)

Z uvedených výsledků vyplývá, že stanovení citlivosti je nezávislé na velikosti akviziční matice. Citlivost není typem matice ovlivněna. Pro porovnání citlivosti jednotlivých kolimátorů bude použita matice o velikosti 256 x 256. Tato matice se používá ve většině klinických studií.

5.1.1.4 Vliv aktivity

Pro měření byla použita miska č.2 pokaždé s jinou aktivitou. Měřeno bylo na detektoru D2, matice 256x256. 1. aktivita byla 94,1 MBq ^{99m}Tc (čas snímání 4 minuty), 2. aktivita byla 28,2 MBq ^{99m}Tc (čas snímání 16 minut).

Výsledky:

1. aktivita – $C = 75,4 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$

2. aktivita – $C = 75,5 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$

Naměřená citlivost pro obě hodnoty aktivity se neliší, jelikož naměřená četnost pro obě hodnoty aktivity leží v oblasti, kde nedochází ke zkreslení četnosti impulzů vlivem superpozice impulzů.

5.1.1.5 Vliv velikosti nastaveného energetického okna

Posledním parametrem, pro který jsem ověřila závislost citlivosti byla velikost energetického okna. Pro klinické studie se zpravidla používá šířka energetického okna $\pm 10\%$. Výrobci udávají citlivost při šířce energetického okna $\pm 10\%$. Pro porovnání bylo měřeno s šířkou energetického okna $\pm 10\%$ a $\pm 7,5\%$. Při měření bylo vždy energetické okno nastaveno symetricky na fotopík ^{99m}Tc 140 keV.

Výsledek:

Okno 7,5% - detektor 1 - $C = 72,0 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (100%)

- detektor 2 – $C = 71,6 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (99,4%)

Okno 10% - detektor 1 - $C = 77,1 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (107%)

- detektor 2 - $C = 76,0 \text{ imp.s}^{-1} \cdot \text{MBq}^{-1}$ (106%)

Při použití šíře energetického okna $\pm 7,5\%$ je citlivost nižší o 7,6% než u šíře energetického okna $\pm 10\%$. Při dalším měření bude proto energetické okno nastaveno na $\pm 10\%$.

5.1.2 Měření citlivosti kamer

Pro měření citlivosti na jednotlivých kamerách jsem použila následující parametry: Misku č.2, vzdálenost – přímo na detektoru, matice 256x256, energetické okno nastaveno na $\pm 10\%$ symetricky na 140 keV, pro všechna měření byl použit radionuklid ^{99m}Tc (tabulka 5).

5.1.2.1 Citlivost – Infinia – kolimátor LEHR

Výsledky:

- detektor 1 C = 80,8 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (100%)
- detektor 2 C = 79,9 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (98,9%)

Naměřená citlivost mezi detektory pro LEHR se liší o 1,1%, což je v toleranci, neboť doporučení SÚJB uvádí toleranci 10%.

5.1.2.2 Citlivost – Infinia Hawkeye – kolimátor LEHR

Výsledky:

- detektor 1 C = 79,3 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (100%)
- detektor 2 C = 80,8 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (101,9%)

Naměřená citlivost mezi detektory pro LEHR se liší o 1,9%.

5.1.2.3 Citlivost - Infinia Hawkeye – kolimátor LEGP

Výsledky:

- detektor 1 C = 139,4 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (100%)
- detektor 2 C = 137,8 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (98,9%)

Naměřená citlivost mezi detektory pro LEGP se liší o 1,1%.

5.1.2.4 Citlivost - *Infinia Hawkeye* – kolimátor MEGP

Výsledky:

- detektor 1 C = 79,0 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (100%)

- detektor 2 C = 78,0 imp.s⁻¹. MBq⁻¹ (98,7%)

Naměřená citlivost mezi detektory pro MEGP se liší o 1,3%.

5.1.2.5 Citlivost – MB 9200 – kolimátor LEHR

Výsledky:

C = 63,3 imp.s⁻¹. MBq⁻¹

5.1.2.6 Citlivost – MB 9200 – kolimátor LEGP

Výsledky:

C = 145,3 imp.s⁻¹. MBq⁻¹

Naměřená hodnota citlivosti LEHR kolimátoru (80,1 imp.s⁻¹MBq⁻¹) je větší o 11,3% než hodnota uvedená výrobcem. Pro LEGP je naměřená hodnota citlivosti větší o 14,6%. Pro MEGP kolimátor nebylo možné porovnat naměřenou hodnotu citlivosti s hodnotou výrobce neboť výrobce udává citlivost pro jiný radionuklid (⁶⁷Ga), který není k dispozici. Pro LEHR kolimátor firmy Mediso jsem naměřila o 7,4% lepší citlivost než udává výrobce. Pro LEGP se naměřená citlivost liší o 13% od hodnoty výrobce (tabulka 5).

Z naměřených výsledků vyplývá, že kolimátor GE LEHR má citlivost o 73% horší než LEGP a téměř stejnou citlivost jak kolimátor MEGP (rozdíl jsou 2%). Pro kolimátor LEHR firmy Mediso jsem naměřila o 130% horší citlivost než pro kolimátor LEGP (tabulka 6).

Naměřená citlivost (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)	Infinia(GE)	Infinia Hawkeye (GE)			MB 9200 (Mediso)	
		LEHR	LEGP	MEGP	LEHR	LEGP
Kolimátor	LEHR	LEHR	LEGP	MEGP	LEHR	LEGP
Detektor 1	80,8	79,3	139,4	79,0	63,3	145,3
Detektor 2	79,9	80,8	137,8	78,0	-	-
průměr	80,4	80,1	138,6	78,5	63,3	145,3
Citlivost udaná výrobce (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)	72	72	121	65 (⁶⁷ Ga)	68	120
% rozdíl	11,7%	11,3%	14,6%	---	7,4%	13%

tabulka 5: Porovnání naměřené citlivosti kolimátorů s hodnotou výrobce

Naměřená citlivost (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)	Infinia(GE)	Infinia Hawkeye (GE)			MB 9200 (Mediso)	
		LEHR	LEGP	MEGP	LEHR	LEGP
Kolimátor	LEHR	LEHR	LEGP	MEGP	LEHR	LEGP
Detektor 1	80,8	79,3	139,4	79,0	63,3	145,3
Detektor 2	79,9	80,8	137,8	78,0	-	-
D2/D1	1,1%	1,9%	1,1%	1,3%	-	-
průměr	80,4	80,1	138,6	78,5	63,3	145,3
Citlivost	101%	100%	173%	98%	100%	230%

tabulka 6: Porovnání naměřené citlivosti jednotlivých kolimátorů

5.2 Polohová rozlišovací schopnost

Pro měření polohové rozlišovací schopnosti na jednotlivých kamerách byly použity následující parametry: energetické okno nastaveno na $\pm 10\%$ symetricky na 140 keV, matice 1024x1024.

Při měření bylo postupováno dle výše uvedené metodiky měření. Následující uvedené hodnoty polohové rozlišovací schopnosti jsou aritmetické průměry vypočteny ze 6 hodnot a jejich výběrová standardní odchylka.

5.2.1 Kamera: MB 9200

Výsledky:

FWHM:

LEHR osa x – $7,2 \pm 0,2$ mm

osa y – $7,3 \pm 0,2$ mm

LEGP osa x – $9,4 \pm 0,2$ mm

osa y – $9,4 \pm 0,1$ mm

FWTM:

LEHR osa x – $13,1 \pm 0,3$ mm

osa y – $13,3 \pm 0,4$ mm

LEGP osa x – $17,1 \pm 0,3$ mm

osa y – $17,1 \pm 0,2$ mm

Z naměřených hodnot pro kolimátory LEHR a LEGP kamery MB 9200 vyplývá, že kolimátor LEHR má o 30,6% lepší FWHM i FWTM než kolimátor LEGP. Naměřené hodnoty se od hodnot výrobce (FWHM: LEHR 6,5 mm a LEGP 8,2 mm) liší o -12,3% pro LEHR a -14,6% pro LEGP.

5.2.2 Kamera: Infinia

Výsledky:

FWHM

LEHR – detektor 1 - osa x – $8,1\pm 0,2$ mm

- osa y – $7,8\pm 0,1$ mm

– detektor 2 - osa x – $8,2\pm 0,2$ mm

- osa y – $7,9\pm 0,1$ mm

FWTM:

LEHR – detektor 1 - osa x – $13,5\pm 0,2$ mm

- osa y – $13,6\pm 0,2$ mm

– detektor 2 - osa x – $13,8\pm 0,4$ mm

- osa y – $14,0\pm 0,3$ mm

5.2.3 Kamera Infinia Hawkeye

Výsledky:

FWHM:

LEHR – detektor 1 - osa x – $8,2\pm 0,1$ mm

- osa y – $7,9\pm 0,2$ mm

– detektor 2 - osa x – $8,3\pm 0,1$ mm

- osa y – $7,9\pm 0,2$ mm

LEGP – detektor 1 - osa x – $9,2\pm 0,1$ mm

- osa y – $9,2\pm 0,1$ mm

– detektor 2 - osa x – $9,3\pm 0,1$ mm

- osa y – $9,6\pm 0,2$ mm

MEGP – detektor 1 - osa x – $9,1\pm 0,1$ mm

- osa y – $9,2\pm 0,2$ mm

– detektor 2 - osa x – $9,1\pm 0,1$ mm

- osa y – $9,3\pm 0,2$ mm

FWTM:

LEHR – detektor 1 - osa x – $13,6\pm 0,3$ mm

- osa y – $13,8\pm 0,3$ mm

– detektor 2 - osa x – $13,8\pm 0,3$ mm

- osa y – $13,8\pm 0,3$ mm

LEGP – detektor 1 - osa x – $16,3\pm 0,2$ mm

- osa y – $16,7\pm 0,3$ mm

– detektor 2 - osa x – $16,4\pm 0,1$ mm

- osa y – $17,1\pm 0,2$ mm

MEGP – detektor 1 - osa x – $16,6\pm 0,2$ mm

- osa y – $16,0\pm 0,2$ mm

– detektor 2 - osa x – $16,2\pm 0,1$ mm

- osa y – $16,1\pm 0,2$ mm

Z naměřených výsledků jsem zjistila, že polohová rozlišovací schopnost v ose x (FWHM i FWTM) se liší maximálně o 5% od osy y. Dále jsem porovnávala rozdíl polohové rozlišovací schopnosti mezi jednotlivými detektory. Maximální rozdíl mezi detektory byl 4% (FWHM, LEGP, Infinia Hawkeye v ose y). Pro ostatní detektory se rozdíl v polohové rozlišovací schopnosti pohyboval kolem 2% (tabulka 7 a tabulka 8).

Naměřené hodnoty polohové rozlišovací schopnosti se pro LEHR kolimátor (FWHM = 8,0 mm, průměr z obou kamer i detektorů) liší o 8,1% od hodnoty uvedené výrobcem (LEHR 7,4 mm). Pro LEGP se naměřená FWHM = 9,3 mm liší o 4,4% od hodnoty uvedenou výrobcem (FWHM = 9,0 mm). Pro MEGP kolimátor nebylo možné porovnat naměřené hodnoty s hodnotami výrobce neboť výrobce udává FWHM pro jiný radionuklid (^{67}Ga), který není k dispozici (tabulka 9).

Dále z naměřených hodnot vyplývá, že kolimátor GE LEHR má o 18% (FWHM) a 21% (FWTM) lepší polohové rozlišení než LEGP a o 15% (FWHM) a 18% (FWTM) lepší než MEGP. Hodnota polohového rozlišení LEGP a MEGP pro $^{99\text{m}}\text{Tc}$ je téměř stejná. Pro LEHR kolimátor firmy Mediso jsem naměřila o 30% lepší polohovou rozlišovací schopnost (FWHM i FWTM) než pro kolimátor LEGP (tabulka 9 a 10).

Polohová rozlišovací schopnost (mm)		Infinia(GE)	Infinia Hawkeye (GE)			MB 9200 (Mediso)	
FWHM		LEHR	LEHR	LEGP	MEGP	LEHR	LEGP
D 1	osa x	8,1	8,2	9,2	9,1	7,2	9,4
	osa y	7,8	7,9	9,2	9,2	7,3	9,4
	y/x	3,7%	3,7%	0,0%	1,1%	1,4%	0,0%
D 2	osa x	8,2	8,2	9,3	9,1	-	-
	osa y	7,9	7,9	9,6	9,3		
	y/x	3,7%	4,8%	3,2%	2,2%		
D2/D1	osa x	1,2%	0,0%	1,1%	0,0%	-	-
	osa y	1,2%	0,0%	4,3%	1,1%	-	-

tabulka 7: Polohová rozlišovací schopnost FWHM

Polohová rozlišovací schopnost (mm)		Infinia(GE)	Infinia Hawkeye (GE)			MB 9200 (Mediso)	
FWTM		LEHR	LEHR	LEGP	MEGP	LEHR	LEGP
D 1	osa x	13,5	13,6	16,3	16,6	13,1	17,1
	osa y	13,6	13,8	16,7	16,0	13,3	17,1
	y/x	0,7%	1,5%	2,5%	3,6%	1,5%	0,0%
D 2	osa x	13,8	13,8	16,4	16,2	-	-
	osa y	14,0	13,8	17,1	16,1		
	y/x	1,4%	0,0%	4,3%	0,7%		
D2/D1	osa x	2,2%	1,5%	0,6%	2,4%	-	-
	osa y	2,9%	0,0%	2,4%	0,6%	-	-

tabulka 8: Polohová rozlišovací schopnost FWTM

Polohová rozlišovací schopnost (mm)	Infinia(GE)	Infinia Hawkeye (GE)			MB 9200 (Mediso)	
		LEHR	LEHR	LEGP	MEGP	LEHR
Detektor 1	8,0	8,0	9,2	9,2	7,3	9,4
Detektor 2	8,1	8,0	9,5	9,2	-	-
průměr	8,0	8,0	9,4	9,2	-	-
FWHM výrobce (mm)	7,4	7,4	9,0	9,4 (⁶⁷ Ga)	7,4	8,9
% rozdíl	8,1%	8,1%	4,4%	---	1,4%	5,6%
FWHM_{měř}	100%	100%	118%	115%	100%	129%

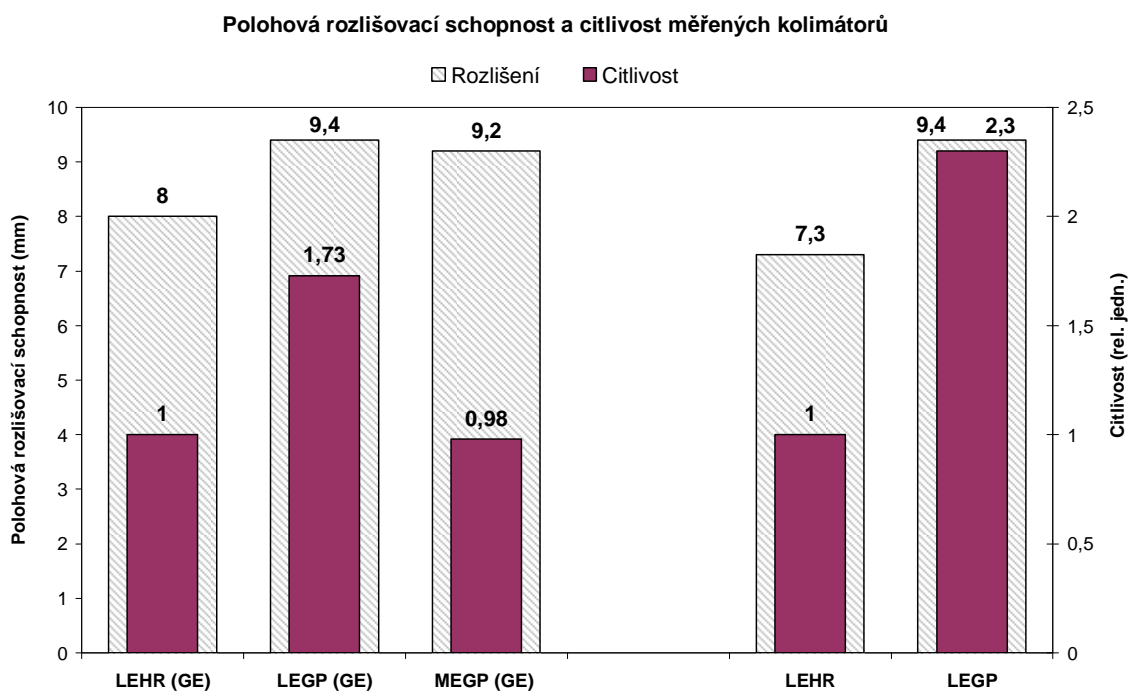
tabulka 9: Porovnání naměřených hodnot FWHM s hodnotami výrobce

Polohová rozlišovací schopnost (mm)	Infinia(GE)	Infinia Hawkeye (GE)			MB 9200 (Mediso)	
		LEHR	LEHR	LEGP	MEGP	LEHR
Detektor 1	13,6	13,7	16,5	16,3	13,2	17,1
Detektor 2	13,9	13,8	16,8	16,2	-	-
průměr	13,75	13,75	16,65	16,25	-	-
FWTM_{měř}	100%	100%	121%	118%	100%	130%

tabulka 10: Porovnání naměřených hodnot FWTM

Další zajímavé porovnání je mezi kolimátory stejného typu od různého výrobce. Kolimátor LEHR firmy GE má o 9% horší polohové rozlišení než stejný typ kolimátoru firmy Mediso. Tento výsledek je plně v souladu s očekáváním, neboť kolimátor LEHR firmy Mediso má ve srovnání s LEHR firmy GE tenší přepážku mezi otvory o 0,04 mm. Ostatní parametry kolimátoru (průměr otvorů a výška kolimátoru) je stejná. Oba kolimátory LEGP firmy GE i firmy Mediso mají naprosto identické parametry, což je opět v souladu se stejnou naměřenou hodnotou polohové rozlišovací schopnosti.

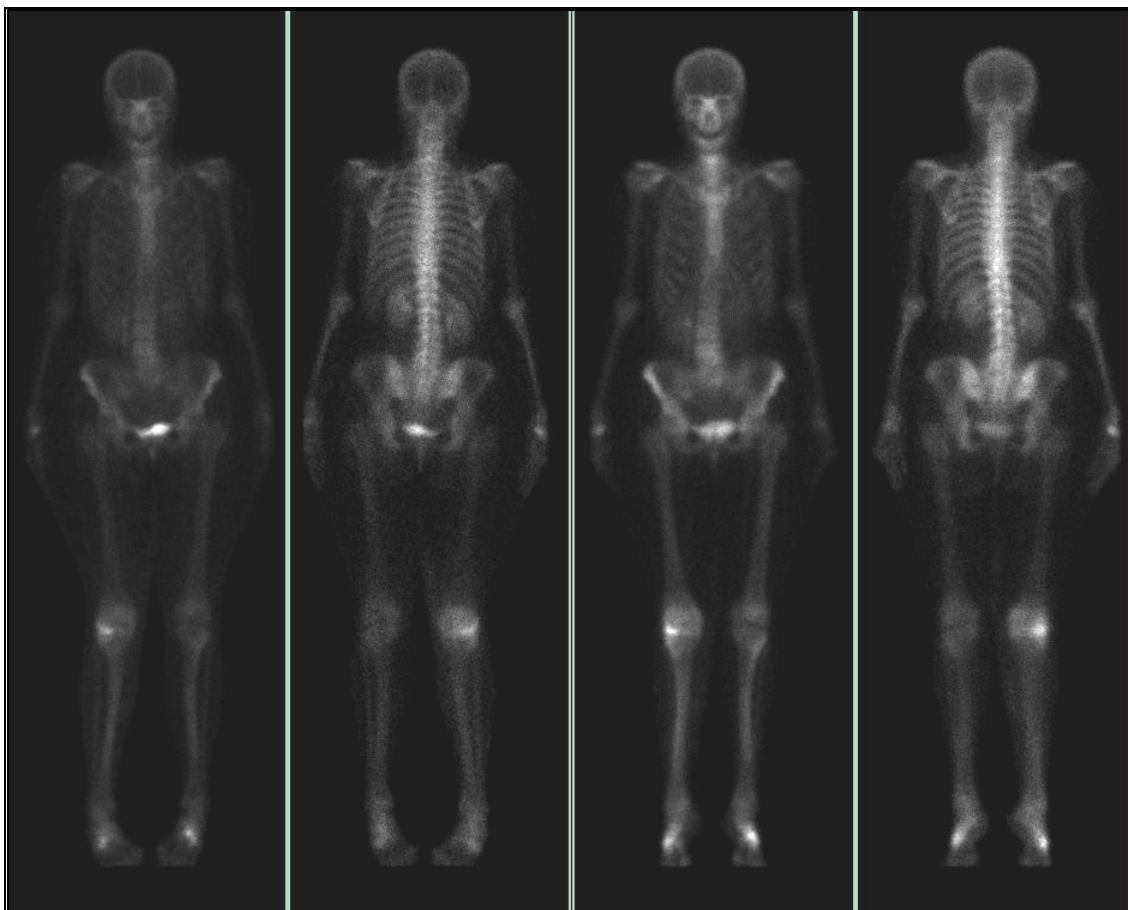
Grafické znázornění výsledných hodnot polohové rozlišovací schopnosti a citlivosti měřených kolimátorů je uvedeno na obr. 11.

Obr. 11: Grafické znázornění výsledků pro měřené kolimátory

5.3 Klinické ověření výsledků

Pro ověření našich výsledků jsme provedli u jednoho pacienta v Ústavu nukleární medicíny 1.LF UK a VFN scintigrafii skeletu (aplikovaná aktivita 700 MBq) na kameře Infinia Hawkeye za použití kolimátoru LEHR a poté u stejného pacienta stejnou studií za stejných akvizičních podmínek s kolimátorem LEGP. Tímto vyšetřením jsme si ověřili, že kolimátor LEGP je pro scintigrafii skeletu nevhodný díky jeho horší polohové rozlišovací schopnosti (viz obr.12:zleva:LEHR, LEHR, LEGP, LEGP). Zejména je horší polohové rozlišení u LEGP patrné na předozadních snímcích v oblasti lumbální páteře. Menší citlivost LEHR lze částečně vykompenzovat delší dobou vyšetření.

Obr. 12: Scintigrafie skeletu – použití kolimátoru LEHR a LEGP

6. DISKUSE

V této práci jsem se zabývala měřením dvou základních parametrů kolimátorů – citlivosti a polohové rozlišovací schopnosti. Měření byla provedena pro kolimátory typu LEHR, LEGP (pro dva různé výrobce) a MEGP. Z měření vyplynulo, že citlivost nezávisí na velikosti akviziční matice, na velikosti misky v rozmezí průměru 8,8 cm až 14,2 cm a je téměř stejná při měření ve vzdálenosti 0 cm až 10 cm od kolimátoru. Citlivost závisí na šířce energetického okna, proto je třeba dát pozor při porovnávání citlivosti (např. při porovnání dvou kamer), za jakých podmínek byla citlivost stanovena.

Porovnáním citlivosti detektorů jedné kamery jsme zjistili, že se citlivost mezi detektory jedné kamery liší maximálně o 2%. Tato hodnota je v souladu s hodnotami uvedenými v odborné literatuře i v národním doporučení SÚJB, které uvádí toleranci rozdílné citlivosti detektorů maximálně 10%.

Při měření polohové rozlišovací schopnosti jsem dospěla k následujícím výsledkům. Polohová rozlišovací schopnost v ose x a v ose y se liší maximálně o 5% a polohová rozlišovací schopnost naměřená pro detektory jedné kamery se liší maximálně o 4%.

Dalším cílem této práce bylo porovnání stejného typu kolimátoru (LEHR a LEGP) dvou různých výrobců (GE a Mediso). Kolimátor LEHR firmy Mediso má pouze o 0,04 mm tenčí přepážky, jinak jsou jeho parametry identické s LEHR GE. Této skutečnosti odpovídá i lepší polohová rozlišovací schopnost o 9%. Kolimátory LEGP obou firem mají identickou geometrii, naměřené hodnoty polohové rozlišovací schopnosti jsou stejné a hodnoty citlivosti se liší o 8%.

7. ZÁVĚR

Tato práce byla provedena na Ústavu nukleární medicíny 1.LF UK a VFN v Praze pro 3 scintilační kamery, dvě SPECT kamery Infinia firmy GE a jednu planární kameru MB9200 firmy Mediso. Na pracovišti jsou součástí kamer různé typy kolimátorů: LEHR, LEGP a MEGP pro Infinia, LEHR a LEGP pro MB9200.

Měřením jsem prokázala, že největší citlivost má kolimátor LEGP a to až dvojnásobnou vůči LEHR. Proto je LEGP kolimátor vhodný pro studie, u kterých není dostatečný počet impulzů v obraze např. u některých dynamických studií. Naprosto nevhodný je LEGP kolimátor u studií, kde je potřeba velmi vysokého prostorového rozlišení, např. u scintigrafie skeletu. Současně jsem zjistila, že nejlepší polohovou rozlišovací schopnost má LEHR kolimátor, polohová rozlišovací schopnost LEGP a MEGP kolimátou pro ^{99m}Tc je srovnatelná.

Pro ověření své hypotézy jsem zvolila jedno z nejběžnějších vyšetření nukleární medicíny – celotělové planární vyšetření skeletu. Při porovnání snímků získaných s kolimátory LEHR a LEGP jsem zjistila, že moje hypotéza neplatí. Kolimátor LEGP má pro tento typ vyšetření nedostatečnou polohovou rozlišovací schopnost. Z tohoto důvodu může být zhoršena interpretace snímku lékařem.

Domnívám se, že základním vybavením pracoviště nukleární medicíny by měl být LEHR kolimátor, kromě dynamických studií, u kterých není třeba vysokého prostorového rozlišení je vhodné doplnit pracoviště LEGP kolimátorem.

Kolimátor MEGP má pro ^{99m}Tc přibližnou citlivost jako LEHR a polohovou rozlišovací schopnost jako LEGP. Tato skutečnost není v literatuře publikována, neboť se MEGP pro ^{99m}Tc nepoužívá. Je však možné se zamyslet nad použitím MEGP kolimátoru pro radionuklidy s větší energií než ^{99m}Tc např. ^{123}I , ^{81m}Kr apod., pro které se ve většině případů používá LEHR, případně LEGP.

8. SEZNAM LITERATURY

- (1) BAKOS, K., HUŠÁK, V. *Nukleární medicína – učebnice pro zdravotnické školy*. Praha: Avicenum, 1985.
- (2) HUŠÁK, V., MYSLIVEČEK, M., KORNDÁ, P., KLEINBAUER, K., KAMÍNEK, M., ERBAN, J. *Fyzikální základy planárního a tomografického zobrazování v nukleární medicíně*. Česká Radiologie, 2001; 53: 47-58.
- (3) CHERRY et al. *Physics in Nuclear Medicine*, 3rd edition, Elsevier Science (USA), 2003, ISBN 0-7216-8341-X
- (4) ULLMANN, V. *Jaderná a radiační fyzika, nukleární medicína* [online]. [cit. 2007-04-29]. Dostupné na WWW: <http://www.sweb.cz/astroNuklFyzika/>.
- (5) KOLEKTIV AUTORŮ. *Nukleární medicína*. Jilemnice : Gentiana, 2002. ISBN 80-86527-05-0.
- (6) DOPORUČENÍ SÚJB: *Systém zabezpečení jakosti na pracovištích nukleární medicíny – přístrojová technika*. Zbraslav : Nuklin - Ústav jaderných infirmací, 1999. ISSN 1212-177, ISBN 80-7073-007-3.

9. KLÍČOVÁ SLOVA

- Scintigrafie
- Gama kamera
- Parametry kolimátoru
- Citlivost
- Polohová rozlišovací schopnost

10. ZKRATKY

SÚJB.....	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SPECT.....	Single photon emission computed tomography
FWHM.....	Full width at half maximum
FWTM.....	Full width at tenth maximum
LEGP.....	Low energy general purpose
LEHR.....	Low energy high resolution
MEGP.....	Medium energy general purpose
ČMI.....	Český Metrologický Institut
VFN.....	Všeobecná fakultní nemocnice
1.LF UK.....	1.Lékařská fakulta Univerzity Karlovy

11. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Citlivost

Příloha 2: Polohová rozlišovací schopnost

Příloha 1: Citlivost

CITLIVOST VERSUS VELIKOST MISKY

POZADÍ		
detektor 1	imp/5 min.	imp/s
miska 1	11748	39
miska 2	11750	39
miska 3	11539	38
detektor 2		
miska 1	11800	39
miska 2	11505	38
miska 3	11674	39

miska 1							
miska 1	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
střikačka	13:20	53	53	53	53	53	
zbytková aktivita	13:52	1,19	1,2	1,19	1,19	1,192	1,26749
aktivita misky							51,73

	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s⁻¹.MBq⁻¹)
detektor 1	13:50	5 min	1172963	1242473	4142	79,3
detektor 2	13:57	5 min	1142188	1226236	4087	78,3

miska 2							
miska 2	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	13:17	52,5	52,5	52,5	52,5	52,5	
zbytková aktivita	14:11	0,368	0,372	0,372	0,363	0,36875	0,41
aktivita misky							52,09

	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	14:15	5 min	1100351	1229899	4100	78,0
detektor 2	14:05	5 min	1113441	1220875	4070	77,4

miska 3							
miska 3	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	13:15	49,5	49,5	49,5	49,5	49,5	
zbytková aktivita	14:45	0,521	0,513	0,513	0,508	0,51375	0,61
aktivita misky							48,89

	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	14:45	5 min.	975123	1158956	3863	78,2
detektor 2	14:51	5 min.	952279	1144912	3816	77,3

detektor 1	čas	imp/5 min.	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
miska 1	13:50	1172963	1242473	4142	79,3
miska 2	14:15	1100351	1229899	4100	78,0
miska 3	14:45	975123	1158956	3863	78,2
detektor 2	čas	imp/5 min.	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
miska 1	13:57	1142188	1226236	4087	78,3
miska 2	14:05	1113441	1220875	4070	77,4
miska 3	14:51	952279	1144912	3816	77,3

CITLIVOST VERSUS VZDÁLENOST

detektor 2, miska 2						
	vzdálenost	čas	imp/5min.	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
miska 2	na detekt.	14:05	1113441	1220875	4070	77,4
miska 2	8,4 cm	15:04	992093	1218226	4061	77,2
miska 2	10,8 cm	15:13	969868	1211683	4039	76,8

CITLIVOST VERSUS AKTIVITA

detektor 2, miska 2							
akt.1.	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	15:32	98,4	98,8	98,8	98,8	98,7	
zbytková aktivita	15:50	4,78	4,78	4,78	4,78	4,78	4,9
aktivita misky							93,8
akt2.	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	15:30	29,3	29,2	29	29,2	29,18	
zbytková aktivita	15:55	1,06	1,08	1,07	1,06	1,07	1,0
aktivita misky							28,2
	aktivita	čas	čas měření	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
miska 2-akt.1.	94,1	15:46	4 minuty	1660451	1705666	7107	75,4
miska 2-akr.2.	28,20	15:56	16 minut	1977801	2078985	2166	75,5

CITLIVOST VERSUS VELIKOST MATICE

detektor 2 , miska 2							
matice	aktivita	čas	čas snímání	imp/4 min	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
128 x 128	93,8	16:13	4 minuty	1574418	1703296	7097	75,3
256 x 256	93,8	15:46	4 minuty	1660451	1705666	7107	75,4
512 x 512	93,8	16:19	4 minuty	1557253	1704236	7101	75,3

**CITLIVOST
INFINIA - LEHR KOLIMÁTOR**

POZADÍ	čas sním.	imp/ 5min.	imp/s
detektor 1	5 minut	11438	38
detektor 2	5 minut	11744	39

aktivita							
miska 2	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	13:20	61,1	61,6	60,7	61,1	61,13	
zbytková aktivita	13:55	3,08	3,07	3,11	3,08	3,1	3,299
aktivita misky							57,83

miska 2	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s⁻¹.MBq⁻¹)
detektor 1	13:52	5 minut	1328248	1412370	4708	80,8
detektor 2	13:58	5 minut	1298983	1397247	4657	79,9

**CITLIVOST
INFINIA HAWKEY - LEHR KOLIMÁTOR**

POZADÍ	čas sním.	imp/5 min.	imp/sec
detektor 1	5 minut	11841	39
detektor 2	5 minut	12033	40

miska 2	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měřeni aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	14:08	5 minut	1265037	1387098	4624	79,3
detektor 2	14:15	5 minut	1271160	1412662	4709	80,8

INFINIA HAWKEY - MEGP KOLIMÁTOR

POZADÍ	čas sním.	imp/5 min.	imp/s
detektor 1	5 minut	8602	29
detektor 2	5 minut	8190	27

miska 2	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měřeni aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	15:05	5 minut	1127548	1379252	4598	79,0
detektor 2	14:58	5 minut	1127978	1361368	4538	78,0

INFINIA HAWKEY - LEGP KOLIMÁTOR

POZADÍ	čas sním.	imp/5 min.	imp/sec
detektor 1	5 minut	12246	41
detektor 2	5 minut	12779	43

miska 2	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měřeni aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	16:16	5 minut	1733541	2430051	8100	139,4
detektor 2	16:00	5 minut	1768109	2403564	8012	137,8

**CITLIVOST
MB 9200**

miska 2	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	14:08	48,7	48,2	48,7	48,7	48,6	
zbytková aktivita	15:41	0,017	0,008	0,008	0,008	0,010	0,0
aktivita misky							48,6

POZADÍ	čas sním.	imp/5 min.	imp/sec
LEHR	5 minut	1141	4
LEGP	5 minut	1508	5

kolimátor	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měřeni aktivity	imp/sec	C (imp.s⁻¹.MBq⁻¹)
LEHR	14:50	5 minut	851899	923404	3078	63,3
LEGP	15:10	5 minut	1881226	2118911	7063	145,3

CITLIVOST VERSUS VELIKOST OKNA - INFINIA

OKNO 10%			
POZADÍ	čas sním.	imp/5 min.	imp/sec
detektor 1	5 minut	11729	39
detektor 2	5 minut	11819	39
OKNO 7,5%			
POZADÍ	čas sním.	imp/5 min.	imp/sec
detektor 1	5 minut	8846	29
detektor 2	5 minut	8897	30

miska 2	čas	A (MBq)				průměr A (MBq)	korekce A (MBq)
stříkačka	14:29	78,5	79,5	79,5	79,5	79,3	
zbytková aktivita	14:55	0,038	0,038	0,038	0,038	0,038	0,0
aktivita misky							79,2

OKNO 10%	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	15:05	5 minut	1720925	1844017	6147	77,1
detektor 2	14:59	5 minut	1717020	1818770	6063	76,0

OKNO 7,5%	čas	čas sním.	imp. (imp)	imp. k času měření aktivity	imp/s	C (imp.s ⁻¹ .MBq ⁻¹)
detektor 1	15:12	5 minut	1583040	1719209	5731	72,0
detektor 2	15:19	5 minut	1554061	1710562	5702	71,6

Příloha 2: Polová rozlišovací schopnost

**POLOHOVÁ ROZLIŠOVACÍ SCHOPNOST
INFINIA/HAWKEYE - LEHR
1024x1024**

D1	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,608	8,034	24,889	13,689
	14,727	8,100	24,218	13,320
	14,892	8,191	24,060	13,233
2.profil	14,788	8,133	24,845	13,665
	15,233	8,378	25,462	14,004
	14,939	8,216	24,815	13,648
průměr		8,175		13,593
SD		0,119		0,279

D1	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,198	7,809	25,876	14,232
	14,519	7,985	25,681	14,125
	14,267	7,847	25,029	13,766
2.profil	14,847	8,166	24,633	13,548
	14,128	7,770	24,584	13,521
	13,853	7,619	24,537	13,495
průměr		7,866		13,781
SD		0,189		0,324

D2	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,845	8,165	24,840	13,662
	15,105	8,308	24,916	13,704
	15,123	8,318	24,190	13,305
2.profil	15,092	8,301	25,600	14,080
	15,030	8,267	25,300	13,915
	14,932	8,213	25,188	13,853
průměr		8,262		13,753
SD		0,061		0,266

D2	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,485	8,020	24,486	13,467
	14,329	7,933	25,174	13,846
	14,089	7,801	25,307	13,919
2.profil	14,299	7,917	25,982	14,290
	13,711	7,591	24,456	13,451
	14,633	8,102	24,679	13,573
průměr		7,894		13,758
SD		0,180		0,325

**POLOHOVÁ ROZLIŠOVACÍ SCHOPNOST
INFINIA/HAWKEYE - LEGP
1024x1024**

D1	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,765	9,221	29,735	16,354
	16,528	9,090	30,176	16,597
	16,863	9,275	30,071	16,539
2.profil	17,023	9,363	29,461	16,204
	16,783	9,231	29,172	16,045
	16,618	9,140	29,571	16,264
průměr		9,220		16,334
SD		0,097		0,208

D1	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,636	9,150	30,542	16,798
	16,956	9,326	29,567	16,262
	16,672	9,170	29,568	16,262
2.profil	16,749	9,212	30,854	16,970
	16,834	9,259	30,692	16,881
	16,175	8,896	30,667	16,867
průměr		9,169		16,673
SD		0,148		0,323

D2	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	17,020	9,361	30,060	16,533
	17,096	9,403	29,853	16,419
	17,229	9,476	29,787	16,383
2.profil	16,921	9,307	29,383	16,161
	16,856	9,271	29,799	16,389
	16,466	9,056	29,536	16,245
průměr		9,312		16,355
SD		0,145		0,132

D2	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,933	9,375	30,735	16,904
	17,699	9,799	31,371	17,254
	17,298	9,577	30,627	16,845
2.profil	17,834	9,874	31,283	17,206
	17,343	9,602	31,461	17,304
	17,203	9,525	31,113	17,112
průměr		9,625		17,104
SD		0,183		0,190

**POLOHOVÁ ROZLIŠOVACÍ SCHOPNOST
INFINIA/HAWKEYE - MEGP
1024x1024**

D1	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,393	9,016	29,907	16,449
	16,868	9,277	30,755	16,915
	16,410	9,026	29,899	16,444
2.profil	16,839	9,261	30,127	16,570
	16,609	9,135	30,322	16,677
	16,510	9,081	30,078	16,543
průměr		9,133		16,600
SD		0,114		0,177

D1	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,134	8,874	29,669	16,318
	17,015	9,358	28,848	15,866
	16,056	8,831	28,846	15,865
2.profil	16,898	9,294	29,111	16,011
	16,944	9,319	29,353	16,144
	16,780	9,229	29,034	15,969
průměr		9,151		16,029
SD		0,235		0,175

D2	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,748	9,211	29,127	16,020
	16,837	9,260	29,377	16,157
	16,591	9,125	29,566	16,261
2.profil	16,824	9,253	29,789	16,384
	16,610	9,136	29,674	16,321
	16,026	8,814	29,170	16,044
průměr		9,133		16,198
SD		0,166		0,149

D2	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	16,769	9,223	29,025	15,964
	17,346	9,540	28,839	15,861
	17,193	9,456	29,634	16,299
2.profil	16,401	9,021	29,320	16,126
	16,740	9,207	29,433	16,188
	17,131	9,422	29,436	16,190
průměr		9,312		16,105
SD		0,194		0,162

POLOHOVÁ ROZLIŠOVACÍ SCHOPNOST
INFINIA - LEHR
1024x1024

D1	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,805	8,143	24,812	13,647
	14,694	8,082	24,500	13,475
	14,890	8,190	24,860	13,673
2.profil	15,100	8,305	23,646	13,005
	14,277	7,852	24,385	13,412
	14,723	8,098	24,489	13,469
průměr		8,111		13,447
SD		0,150		0,240

D1	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,191	7,805	24,401	13,421
	14,039	7,721	24,676	13,572
	14,450	7,948	24,857	13,671
2.profil	14,035	7,719	24,655	13,560
	14,465	7,956	24,710	13,591
	14,299	7,864	25,441	13,993
průměr		7,836		13,635
SD		0,105		0,193

D2	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	15,500	8,525	24,704	13,587
	15,072	8,290	24,129	13,271
	14,610	8,036	24,548	13,501
2.profil	14,895	8,192	26,007	14,304
	15,100	8,305	25,216	13,869
	14,660	8,063	25,454	14,000
průměr		8,235		13,755
SD		0,181		0,374

D2	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	14,131	7,772	24,943	13,719
	14,476	7,962	24,684	13,576
	14,028	7,715	25,585	14,072
2.profil	14,363	7,900	26,383	14,511
	14,108	7,759	25,343	13,939
	14,576	8,017	25,798	14,189
průměr		7,854		14,001
SD		0,123		0,336

POLOHOVÁ ROZLIŠOVACÍ SCHOPNOST
MB 9200 - LEHR
1024x1024

D1	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	19,125	7,172	34,871	13,077
	18,623	6,984	33,954	12,733
	19,981	7,493	36,431	13,662
2.profil	18,889	7,083	34,441	12,915
	19,277	7,229	35,147	13,180
	19,176	7,191	34,963	13,111
průměr		7,192		13,113
SD		0,172		0,313

D1	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	19,838	7,439	36,171	13,564
	20,146	7,555	36,731	13,774
	19,897	7,461	36,278	13,604
2.profil	19,205	7,202	35,016	13,131
	19,197	7,199	35,002	13,126
	18,616	6,981	34,031	12,762
průměr		7,306		13,327
SD		0,215		0,383

MB 9200 - LEGP
1024x1024

D1	X			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	24,261	9,098	44,235	16,588
	24,650	9,244	44,944	16,854
	24,846	9,317	45,302	16,988
2.profil	25,228	9,461	45,997	17,249
	25,567	9,588	46,616	17,481
	25,296	9,486	46,122	17,296
průměr		9,366		17,076
SD		0,180		0,328

D1	Y			
	FWHM (px)	FWHM (mm)	FWTM (px)	FWTM (mm)
1.profil	25,232	9,462	46,005	17,252
	25,016	9,381	45,612	17,105
	25,358	9,509	46,235	17,338
2.profil	24,647	9,243	44,938	16,852
	25,030	9,386	45,636	17,114
	24,923	9,346	45,442	17,041
průměr		9,388		17,117
SD		0,093		0,169